

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Capvt XV. Inchoatur tractatio de nocte obscura voluntatis. Quædam
Deuteronomij authoritas adducitur, itemque alia Daudis, postremo
affectuum voluntatis diuisio adfertur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

*Non debet
homo obli-
uisci rerū
illarum,
ad quas
sciendas &
faciendas
tenetur.*

dam (vt nimirum intelligere & exequi
possit ea, ad quæ tenetur, si illæ fuerint rei
obligationem aliquam inducentis) satis
fit. Quod taliter fieri debet, vt minime il-
lis affectu delectationeque adhaereat, ne
forte aliquem post se sui effectum seu im-
pedimentum in anima relinquat. Quare
non debet homo abolere memoriam &
cogitationem rerum illarum, ad quas fa-
ciendas & sciendas obstringitur: dummo-
do enim absint affectiones proprietatis,
nullum illi memoriæ istæ, adducunt nocu-
mentum. Ad hunc effectum, non medio-
criter proderunt versiculi montis capite 13.
libri primi exarati. Verum animaduertere
te hoc loco oportet (ô charissime lector)
quod nequaquam assentimur, neque conspi-
ramus, sed neque assentiri & conspirare
in hanc nostrâ doctrinam volumus, cum illa
pestiferorum hominum doctrina, qui à
satanica superbia inuidiaque persuasi e-
liminare & extirpare ab oculis fidelium
sanctum & necessarium usum, inclyrantq;
Dei ac sanctorum imaginum adoratio-
nem & venerationem voluerunt. Quin
potius nostra hæc doctrina plurimum ab
illa discrepat: non enim hoc loco docemus
vt non habeantur imagines, neque vt illis
adoratio debita impendatur, sicut ipsi do-
cent: sed solummodo explicamus discrimen
quod inter illas Deumque reperitur:
& vt taliter picturas intueantur, vt non
impediantur ad id, quod imagines repræ-
sentant, tendere plus illis quam ad pergen-
dum ad spiritualia satis sit, inherendo.
Quemadmodum enim bonum necessa-
riumque est medium ad consequendum
finem (cuiusmodi medium sunt imagines
ad reuocandum in memoriam Deum ac
sanctos) ita etiam quando plus assumitur
ex medio, plusque in eo sistitur quam so-
lius medij necessitas postulet, ipsam me-
diam affectionem finis impedit, & re-

tardat. Quanto magis, quod id, quod ego
hoc loco doceo & maxime inculco, locū
præsertim habet in imaginibus & visioni-
bus interioribus, quæ efformantur in ani-
ma, eo quod circa illas multæ deceptiones
ac pericula contingant. Verum quantum
ad memoriam, ad orationem, & æstimatio-
nem imaginum, quam nobis sancta mater
nostra Ecclesia Catholica proponit, atti-
net, nulla deceptio, nullumque periculum
inde emigrare potest, neque illarum me-
moria poterit animæ non prodesse: me-
moria siquidem illa, semper est annexa a-
mori rei illius quam repræsentant, & quæ
diu vretur imaginibus ad istum finem,
semper promouebunt illam ad vniōnem
cum Deo, dummodo, permittat euolare
animam (cum illi hanc Deus concesserit
gratiam) à pictura ad rem viam, in obli-
uione totius creaturæ rerumque ad crea-
turas spectantium.

CAPVT XV.

*Inchoatur tractatio de nocte obscura voluntatis.
Quædam Deuteronomij authoritas adducitur,
itemque alia Davidis, postremo affe-
ctuum voluntatis diuisio
adfertur.*

Nihil profus in intellectu ad eum in
virtute fidei fundandum repurgan-
do, memoriaque (in sensu cuius monui-
mus cap. 6. lib. 2.) itidem repurganda ac in
spei virtute constituenda præstitissemus,
nisi etiam voluntatem in ordine ad chari-
tatem, quæ tertia virtus est consequendâ,
repurgaremus, per quam opera in fide per-
acta, viua sunt magnique pretij, & sine quâ
nullius sunt valoris. Vt enim Sanctus Ia-
cobus ait. *Fides sine (charitatis) operibus mor-
tua est.* Vt autem nunc de nocte nuditateq;
A. 11. u.

Activa istius potentia agere possumus, vt illam in hac charitatis Dei virtute perficiamus ac stabiliamus, non reperio auctoritatem magis accommodam ac congruentem illi, quae in Deuteronomio scripta est: *vbi ait Moyses. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua.* Quibus verbis quidquid spirituali homini faciendum incumbit, & quidquid ei ego hoc loco, vt serio per voluntatis vnionem charitate mediâ ad Deum perueniat, traditurus sum, continetur. Hisce enim verbis iubetur homo vniuersas potentias & appetitus: operationes item & animae suae affectus, in Deo impendere, idque taliter, vt vniuersa habilitas animaeque fortitudo, ad nihil aliud, nisi ad hoc solum deferuiat, iuxta id quod dixit David. *Fortitudinem meam ad te custodiam.* Animae autem fortitudo ac robur in potentibus, passionibus appetitibusque consistit: quae vniuersa à voluntate reguntur. Quando ergo passiones istas, potentias & appetitus in Deum dirigit voluntas, & ab omnino, quod Deus non est, diuertit & auellit: tunc vniuersam animae fortitudinem ad Deum custodit: sicque Deum amat ex tota fortitudine sua. Vt autem hoc anima praestare possit, agemus hoc loco de voluntate, ab omnibus suis affectionibus deordinatis repurganda, vnde illi nascitur, non custodire ad Deum vniuersam fortitudinem suam. Affectiones istae seu passiones sunt quatuor, Gaudium scilicet, Spes, Dolor, & Timor. Quae passiones si iuxta rectam rationem in opus prodeant, anima eas in Deum ordinante, ita vt de nulla re laetetur nisi de eo, quod purè ad gloriam honoremque Dei Domini nostri spectat, nec praeter eum aliquid aliud speret: neque de aliqua re doleat, quae huc non reuocetur: neque, aliquid praeter Deum solum metuat: clarè patet eas dirigere & custodire

animae fortitudinem & aptitudinem ad Deum. Quo enim intellectus alia in te laetata fuerit anima, eodem missus debiliusque gaudium suum circa Deum occupabit: & quo in aliqua alia re amplius spem suam reposituerit, eodem minus Deo fidit: & sic de reliquis.

Vt autem copiosiore pleniorique huius rei doctrinam adferamus, more nostro singillatim de vnaquaque quatuor istarum passionum, nec non de voluntatis appetitibus disseremus. Vniuersus siquidem negotij huius vnionis cum Deo cardo, in repurganda à suis affectionibus & appetitibus voluntate positus est: vt hac ratione voluntas humana & vilis, in Dei voluntatem euadat, vnum, idemque cum Dei voluntate effecta.

Quatuor istae passiones, tanto plus sibi iuris usurpant in anima, tantoque illam amplius oppugnant, quanto debilius ac infirmior fuerit in Deo voluntas, & quo plus à creatoris pendet. Tunc enim nullo negotio de ijs laetatur rebus, quae gaudium minimè promerentur, tunc eas sperat, in quibus nihil est commodi: dolet etiam, de quo fortasse laetari oportebat, & timet vbi nihil esset metuendum.

Ex affectionibus istis vniuersa vitia imperfectioneque nascuntur in anima, quando illi sunt effraenes: cunctae etiam virtutes, quando ordinati illi sunt & rectè dispositi. Sciendum verò est, quod iuxta modum mensuramque, qua vnus illorum rectè & secundum rationem fuerit dispositus, ceteros quoque eodem modo disponendos. Ad eodè quippe coniunctae & inuicem sibi consentientes sunt quatuor istae animae passiones, vt quo actualiter vergit propèdetque earum vna, reliquae etiam eodem virtualiter tendant: quod si etiam se subtrahat subducatque actualiter illarum aliqua, ceterae etiam secundum eandem pro-

S. 3. portio

B.

Iohannis
CruceOpera
Lystica

NVI

124

Vniuersus
negotij vn-
ionis cum
Deo cardo
in repur-
ganda ab
appetitibus
suis volun-
tate positus
est.

Ex appeti-
tibus deor-
dinatis, vn-
iuersa
vitia &
imperfe-
ctiones nasci-
cuntur.

Ex ordi-
natis verò,
cunctae
virtutes.

portionem seu mensuram virtualiter se
 subtrahunt, & subducunt. Nam si volūtas
 de re aliqua letatur, consequenter ad ean-
 dem mensuram debet illam sperare; vir-
 tualiterq; ibi etiam dolor de illa continetur
 & timor: & viceversa, quo magis a re
 quapiam gaudium & delectatio abstrahitur,
 dolor quoque, timor & spes illius euane-
 scunt. Ad similitudinem (quamuis ne-
 quaquā hoc sit, quod illo loco adombra-
 tur) quatuor illorum animalium, quæ in
 corpore vno conspexit Ezechiel, quæ qua-
 tuor habebant facies, alæq; vnus alterius
 alis erant affixæ, & vnumquodque ante faciem
 suam gradiebatur, nec reuertebantur
 cum ambularent, & facies & pennas per
 quatuor partes habebant, iunctæque erant
 pennæ cor. alterius ad alter. & nō reuertebantur,
 cum incederēt, sed vnumquodq;
 ante faciem suam gradiebatur. Ad eundē
 modum colligatæ sunt inuicem virtutum
 & affectionum harum alæ, cuiuscunq;
 alterius alis, vt quocunq; actualiter
 aliqua illarum faciem suam, hoc est opera-
 tionem suam, conuerterit; necessariō reli-
 quæ virtualiter illam associare comitariq;
 debent, & quoties illarum vna ad terram
 fuerit demissa, vt ibi dicitur, demittentur
 & declinabunt etiam ceteræ: & quando
 sursum fuerit eleuata, etiam reliquæ eleua-
 buntur. Quo spes perrexerit gaudium quoq;
 timor & dolor subsequetur: quod si ea re-
 trocesserit, aliæ quoq; retrocedent, & sic
 de reliquis.

Ex quibus animaduerti colligique de-
 bes (ō spiritualis) quocunq; se conuertere
 aliqua istarum passionum, totam quoq;
 animam, voluntatem, ceterasque poten-
 tias eodem abstrahere victuramque sub capti-
 uitate passionis istius, & insuper reliquæ
 tres passiones etiā in illa passione viuunt, vt
 affligant animam, nec illam ad libertatem,
 dulcisq; contemplationis & vnionis requie

euolare parantur. Idcirco enim Boetius
 dixit. Quod si perspicuā luce veritatem in-
 telligere cupias; procul a te gaudia, spē, ti-
 morem doloremq; releges. In quantum enim
 passiones istæ principatum obtinent,
 nō sinunt animam esse tranquillā & pa-
 catam, quod ad sapientiam, quæ naturaliter
 & supernaturaliter acquiri potest, nec-
 cessario requiritur.

CAPVT XVI.

De prima voluntatis affectione differere auspi-
 catur. Quid nam sit gaudium explicat, proponit
 etiam rerum in quibus voluntas delectari
 potest, distinctionem.

Prima passionum animæ affectuumq;
 voluntatis est gaudium; quod (secundū
 eam acceptionem, secundum quam loqui
 de illa statuimus) non est aliquid aliud, quā
 satisfactio quædam voluntatis, coniuncta
 æstimationi, rei cuiuspiam, quam sibi con-
 uenientem esse iudicat, nunquam enim
 voluntas de re aliqua letatur, nisi quando
 illam appetit, illāque oblectatur. Quod
 tamē de gaudio actiuo accipi debet, quod
 tunc euenit, quando anima distinctē ma-
 nifesteque intelligit illud de quo letatur,
 in eiusque situm est potestate de illa letari
 vel non letari. Est enim aliud gaudium
 passiuum, in quo potest seipsam repeti-
 te anima letantem seu fruientem, nihil ta-
 men clari distinctique intelligendo (& in-
 terdum etiam intelligendo) vnde gaudium
 eiusmodi deriuetur. nec illo tempore sui
 arbitrij est, gaudium huiusmodi percipere
 vel non percipere. Atq; hac de re agemus
 postmodum. Nunc de gaudio in quantum
 actiuum est, ac voluntarium rerum distin-
 ctarum & manifestarum, duntaxat dis-
 cemus.

Gaudium ex sex rerum vel bonorum
 gēte.

Quanta sit
 passionum
 istarum
 inter se co-
 nexio.

Ezech. 1.8.

Quocunq;
 se uerterit
 aliqua pas-
 sionum i-
 starum, eo
 quoque to-
 tam ani-
 mā illius
 que poten-
 tias abstru-
 yas.